

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง การจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สัตว์เลี้ยง” หมายความว่า สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง

“สถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง” หมายความว่า สถานที่ที่มีการซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือจ่ายแจกสัตว์เลี้ยง เพื่อประโยชน์ในทางการค้า รวมถึงสถานที่อยู่อาศัยของสัตว์เลี้ยงที่จำหน่าย ทั้งที่อยู่ในเวลาและนอกเวลาทำการด้วย

“เจ้าของสัตว์เลี้ยง” หมายความว่า เจ้าของกรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงผู้ครอบครอง สัตว์เลี้ยงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแล ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ดูแลด้วย

ข้อ ๔ เพื่อให้สัตว์เลี้ยงในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงได้รับการเลี้ยงหรือดูแลให้มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัย มีที่อยู่ อาหารและน้ำอย่างเพียงพอ ให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์เลี้ยงในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) การจัดการด้านอาหารและน้ำ

(ก) จัดให้สัตว์เลี้ยงได้รับอาหารและน้ำที่สะอาด ในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม แก่จำนวน ประเภท ชนิด ลักษณะ สภาพ และอายุของสัตว์ โดยสัตว์เลี้ยงทุกตัวสามารถเข้าถึงอาหารและน้ำได้อย่างเพียงพอ

(ข) สถานที่หรือภาชนะเก็บรักษาอาหารสัตว์เลี้ยงต้องป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะได้

(ค) ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และภาชนะใส่น้ำ ใส่อาหาร สำหรับสัตว์เลี้ยงให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ สะอาด และปลอดภัยอยู่เสมอ หากชำรุดเสียหายหรือทรุดโทรมต้องเปลี่ยนใหม่

(๒) การจัดการด้านที่พักอาศัยและสิ่งแวดล้อม

(ก) สถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง

๑. มีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะ ปลอดภัยจากมลพิษทางเสียง กลิ่น ฝุ่น คิวิน หรือสิ่งปนื้อก มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีการระบายอากาศ และมีแสงสว่างที่เหมาะสมต่อความจำเป็นของสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด

๒. มีโครงสร้างมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัย สามารถป้องกันการหลบหนีของสัตว์เลี้ยงได้

๓. ไม่เป็นแหล่งสะสมของสิ่งปนื้อกและเชื้อโรค สามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคได้ง่าย

๔. ในกรณีทีสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงมีการขายผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์ การบริการอาบน้ำ ตัดขน หรือบริการอื่นใดแก่สัตว์อื่น ให้แบ่งพื้นที่ให้บริการเช่นว่านั้นเป็นสัดส่วนออกจากพื้นที่เลี้ยงสัตว์และสถานที่เก็บอาหารสัตว์เลี้ยง

๕. การจำหน่ายสัตว์เลี้ยงหลายชนิดในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง ให้แบ่งพื้นที่ให้สัตว์นอน และพื้นที่จัดแสดงออกเป็นสัดส่วน โดยคำนึงถึงจำนวน ประเภท ชนิด และพฤติกรรมของสัตว์แต่ละชนิด

๖. ดูแลให้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการเลี้ยงและควบคุมสัตว์เลี้ยงให้อยู่ในสภาพทีสมบูรณ์ สะอาด และปลอดภัย

(ข) กรง คอก หรือตู้แสดงสัตว์เลี้ยง

๑. มีโครงสร้างมั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัย สามารถป้องกันการหลบหนีของสัตว์เลี้ยง อันตรายจากสัตว์อื่น และการสัมผัสโดยตรงจากบุคคลอื่นซึ่งอาจก่อให้เกิดการติดเชื้อโรคต่อสัตว์เลี้ยง รวมถึงสามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคได้ง่าย

๒. มีพื้นที่เพียงพอให้สัตว์เลี้ยงเคลื่อนไหวและแสดงท่าทางตามธรรมชาติได้สะดวก เช่น การกางขาหรือปีก ยืน นั่ง นอน และหลบซ่อนได้ตามพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด

๓. จัดพื้นที่นอนและวัสดุรองนอน พื้นที่แสดงสัตว์เลี้ยง พื้นที่ใช้สอย และวัสดุอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยงภายในกรง คอก หรือตู้แสดงสัตว์เลี้ยงให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงจำนวน ประเภท ชนิด และพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์

๔. ดูแล กรง คอก หรือตู้แสดงสัตว์เลี้ยง และบริเวณโดยรอบสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงให้สะอาดอยู่เสมอ การวางกรงซ้อนกันต้องมีสิ่งป้องกันไม่ให้อาหาร น้ำ หรือสิ่งปนื้อกตกลงมาสู่กรงชั้นล่าง

(๓) การจัดการด้านสุขภาพอนามัย

(ก) จัดให้สัตว์เลี้ยงได้รับวัคซีนป้องกันโรค การกำจัดปรสิตภายในและภายนอกตามความจำเป็นของสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด

(ข) กรณีมีสัตว์เลี้ยงป่วยหรือสงสัยว่าป่วยด้วยโรคติดเชื้อ บาดเจ็บ ต้องนำสัตว์ไปรักษา ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยทันที และไม่ให้อาศัยรวมหรือใกล้ชิดกับสัตว์อื่น ที่จะจำหน่าย

(ค) ในกรณีผู้ดูแลสัตว์เลี้ยงป่วยหรือสงสัยว่าป่วยด้วยโรคติดเชื้อที่สามารถติดสู่สัตว์ได้ ต้องหยุดปฏิบัติงานจนกว่าจะปลอดจากการแพร่เชื้อ

(ง) การนำสัตว์เลี้ยงเข้าใหม่ ต้องมีการกักกันและเฝ้าระวังโรคและพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ตามสัตว์แต่ละชนิดก่อนนำเข้าเลี้ยงรวมกับสัตว์เลี้ยงตัวอื่น

(จ) เจ้าของสัตว์เลี้ยงต้องให้ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์แก่ผู้ซื้อขณะจำหน่าย ซึ่งเป็นข้อมูล ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(ข) ไม่นำสุนัขและแมวที่อายุน้อยกว่า ๖๐ วัน เข้ามาในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง โดยไม่มีเหตุอันควร ซึ่งอาจเกิดอันตรายหรือความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคแก่สุนัขและแมวนั้น

(ข) ในกรณีที่มีการตกลงหรือทำสัญญาที่จะจำหน่ายสุนัขและแมว ต้องไม่ส่งมอบสุนัข และแมวที่อายุน้อยกว่า ๖๐ วัน ให้แก่ผู้ซื้อ

(ฅ) การจำหน่ายสุนัขและแมว ต้องมีบันทึกรายละเอียดข้อมูลประจำตัวสัตว์ ประวัติสุขภาพ ของสัตว์และประวัติการได้รับวัคซีน โดยเจ้าของสัตว์เลี้ยงต้องมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้แก่ ผู้ซื้อหรือผู้รับมอบสัตว์ และให้ผู้ซื้อหรือผู้รับมอบสัตว์ลงนามในเอกสารไว้เป็นหลักฐาน

(๔) การจัดการด้านการแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ

(ก) จัดที่อยู่อาศัยและอุปกรณ์ขึ้นพื้นฐานที่เหมาะสมและสนับสนุนการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์เลี้ยงโดยคำนึงถึง ประเภท ชนิด พันธุ์ และจำนวนของสัตว์เลี้ยง

(ข) จัดให้มีการกระตุ้นการมองเห็น กลิ่น เสียง และสิ่งแวดล้อมหรือการสร้างปฏิสัมพันธ์ กับมนุษย์หรือกับสัตว์เลี้ยงตัวอื่น เพื่อช่วยตอบสนองต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติ ที่จำเป็นและเหมาะสมของสัตว์เลี้ยงแต่ละประเภท ชนิด และพันธุ์

(ค) จัดช่วงเวลาและพื้นที่ให้สัตว์เลี้ยงได้ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างเหมาะสม ตามความจำเป็นของสัตว์เลี้ยงแต่ละประเภท ชนิด และพันธุ์

(๕) การจัดการด้านสภาวะทางจิตใจ

เจ้าของสัตว์เลี้ยงจะต้องดูแลมิให้สัตว์เลี้ยงในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงของตนได้รับความเครียด ความหวาดกลัว เจ็บปวด หรือทุกข์ทรมาน โดยไม่มีเหตุอันควร โดยปฏิบัติ ดังนี้

(ก) ดูแลให้สัตว์เลี้ยงได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งจากมนุษย์และสัตว์เลี้ยงอื่น ไม่ปล่อยให้ทำร้ายกัน ไม่ฝึกหรือลงโทษด้วยการอดน้ำอดอาหาร ไม่ใช้ยาหรือสารเคมีอื่นใดนอกจากเพื่อการ รักษาโรคและการบำรุงสุขภาพ การจับ ชั่ง ควบคุม หรือบังคับ ต้องไม่ทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บหรือทุกข์ทรมานเกินความจำเป็น รวมถึงหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกายหรือจิตใจ ของสัตว์เลี้ยง

(ข) สังเกตและประเมินสภาวะทางจิตใจจากการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีผลจากความเครียดของสัตว์แต่ละชนิดอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง และมีการป้องกันไม่ให้เกิดความเครียด ความหวาดกลัว เจ็บปวด หรือทุกข์ทรมานทางจิตใจ หากพบความผิดปกติให้รีบดำเนินการปรับปรุงแก้ไขทันที

(ค) จัดให้มีอุปกรณ์เพื่อการกระตุ้นและส่งเสริมสภาวะทางจิตใจที่ดีของสัตว์เลี้ยง เช่น ของเล่นหรืออุปกรณ์สนทนาการ ตามความจำเป็นของสัตว์เลี้ยงแต่ละประเภท ชนิด และพันธุ์

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดสวัสดิภาพสัตว์เลี้ยงในสถานที่จำหน่ายสัตว์เลี้ยง ให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) มีหลักฐานการได้มาซึ่งสัตว์เลี้ยงที่จะจำหน่ายให้สามารถตรวจสอบได้ กรณีเป็นสุนัข แมว สัตว์ต่างถิ่น สัตว์นำเข้ามาจากต่างประเทศ สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ป่า ต้องมีบันทึก รูปพรรณสัตว์ วัน เดือน ปีที่ได้รับสัตว์มา ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และรายละเอียดที่ติดต่อได้พร้อมสำเนา บัตรประจำตัวประชาชนหรือนิติบุคคลของผู้เพาะพันธุ์ ผู้นำสัตว์มาจำหน่ายหรือฝากจำหน่าย เอกสาร นำเข้า เอกสารสิทธิ ใบสำคัญการซื้อขาย เอกสารหรือเครื่องหมายที่ระบุยืนยันตัวสัตว์ได้ โดยเก็บรักษาสำเนาไว้ตลอดที่สัตว์นั้นอยู่ในสถานที่จำหน่าย

(๒) เมื่อมีการจำหน่ายต้องบันทึกข้อมูลการจำหน่ายสัตว์เลี้ยง ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และรายละเอียดติดต่อผู้รับมอบสัตว์ วันที่ส่งมอบ กรณีจำหน่ายสัตว์เลี้ยงรายตัว ต้องระบุชนิด เพศ พันธุ์ อายุ และตำหนิ หรือเครื่องหมายที่ระบุยืนยันตัวสัตว์ได้ และบันทึกประวัติสุขภาพสัตว์ นับจากวันที่ได้รับสัตว์มา กรณีจำหน่ายสัตว์เลี้ยงเป็นกลุ่มต้องมีบันทึกข้อมูลชนิด พันธุ์ และจำนวนสัตว์ ที่จำหน่าย และเก็บบันทึกไว้อย่างน้อย ๑ ปี นับจากวันที่ส่งมอบสัตว์ที่จำหน่าย

(๓) ไม่จำหน่ายสัตว์เลี้ยงที่พิการและสัตว์เลี้ยงที่เป็นโรคติดต่อเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า เว้นแต่เป็นการมอบให้เพื่อการสงเคราะห์สัตว์ กรณีจำหน่ายสัตว์เลี้ยงอื่นที่มีความผิดปกติทางกายภาพ หรือมีปัญหาด้านสุขภาพที่ไม่มีผลร้ายแรงต่อการดำรงชีวิต เจ้าของสัตว์เลี้ยงต้องให้คำแนะนำและข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้รับมอบสัตว์เลี้ยงนั้นจะจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้อย่างเหมาะสม

(๔) สัตว์เลี้ยงที่ไม่สามารถจำหน่ายและเจ้าของสัตว์เลี้ยงไม่ประสงค์จะดูแลอีกต่อไป ต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้เจ้าของใหม่ที่สามารถจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้อย่างเหมาะสม

(๕) มีการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล รวมถึงซากสัตว์เลี้ยง สารคัดหลั่ง วัสดุที่ปนเปื้อนจากสัตว์เลี้ยง เศษอาหาร และของเสีย อย่างเหมาะสมตามหลักสุขาภิบาล

(๖) มีมาตรการรองรับเหตุฉุกเฉินที่มีผลกระทบต่อการจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่จำหน่าย สัตว์เลี้ยงอย่างร้ายแรง ประกอบด้วย อุปกรณ์ควบคุมสัตว์ อุปกรณ์ดับเพลิงที่ปลอดภัยต่อสัตว์ แผนปฏิบัติการป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น เช่น เพลิงไหม้ อุทกภัย หรือวาตภัย แผนการอพยพสัตว์ สถานที่รองรับการอพยพสัตว์ และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินสำหรับติดต่อหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่จำหน่าย สัตว์เลี้ยงรายชนิดสัตว์ตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์ประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ประภัตร โพธสุธน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์